

Van Moffelen wat dat zyn, en hoe die te maaken, als meede probeer Scherven en Smelt Krucsen.

EEn Moffel is een geveerte van Leem gemaakt, hebbende het vatsoen van een Backers Oven, zyn ook achter toe, zo als de Printen A. B. C. met No. 3. aanwyzen, deze werden ordinaar zo wyt gemaakt als de mond van de Esay-Oven, daar die in staan gebruykt te worden, eenige neemen die ook wel iets nauwer, haare lenghte is, dat die fraay op de daar toe gemaakte bodem staan kunnen, zo als meede wert verbeeld in de Printen B. en C. Deze dienen tot weeringe van Koolen en stoof van kapel en proef, en doen door haare luchtgaaten die onder, achter, of op de zyden zyn, de hitte des viers tot de kapel ingaan, zo als de dampen van 't lood koper en zo voorts, dat by de proeven mogte zyn, doof dezelve uitgaat.

De stoffe daar die van gemaakt werden, is de alderbeste pot of pyp aarde, veele maaken die tot ballen, laatense in de zon droogen, stampen die dan weer fyn, maaken die met waater vogt, en kneede of treden die dan wel door malkander. Maar alzo in meest alle Steeden geprepareerde pyp, of potaarde te bekoomen is, zo agt ik die moeiten onnodig. Neemt dan een van deze
aar.

aarden, kneed of treet daar in fijn gestamte keisteen, fyn wit zant, of fyn gestamte smelt Kroesen, zo veel als die pyp of pot-aard eenigzints wil lyden, dit geschied om de vettigheid der aarde te benemen, en daar door het barsten voor te koomen. Dit dan wel te zaamen door arbeit zynde, zo maakt die aan vierkante stukken, zo groot als tot een boodem onder de Moffel vereist werd. Alzoo die ook uyt dat zelve stof geformeert werden, neemt een dunne Kooper-draat, snyt daar meede van zulke vierkante stukken, plakken of blaaden, ter dikte van 1 vierde du. tot Mossels: en tot boodems onder de Mossels, zo dick als ter ruymte boven de Roosters, en onder de mont van dien Oven is, daar de zelve in gebruykt zullen werden, die boodems dan op haare lengte en breeten afgesneeden zynde, zyn vaardig, maar tot bodems onder in die Ovens werden ordinaar houten ramen gemaakt, om dat daar de geprepareerde aarde vaster kan in werden geperst, en diergelyke raamtjes zyn tot Mossel-boodems ook goet, maar tot de Mossel moet een hout werden gemaakt, dat het vatsoen van de mont des Ovens gelyk zy, en zo lang als tot de Mossel vereist werd. Over zodanigen hout, legt men een van die plakken of blaaden, zo alreeds tot de Mossel gesneeden zyn, en strykt dat met een vogte hant zo in 't zelve vatsoen als 't hout is, voorts snyt met een mes uyt die plakken,

een half-rond stuk, dat van agteren vlak tegens 't houd en de daar op zynde leem of aarde past, strykt met een natte vinger de t'zaamenkomst wel dicht en vast toe, laat die zo een tyd langh op 't houd zitten droogen, snyt dan daar in de vereyfte gaten na u gevallen, of zo als die tot de Oven behoren, het zy onder, achter, of op de zyden, dan laat die zo lang op 't houd staan droogen tot s'er gemaklyk af gaat, zo is die Moffel ook zo ver gereet. En om die te eerder van 't houd te doen gaan, zo bestrykt dat alvorens met Spek, of strooit daar heel fyn zand of as over, vorders zo moeten zo wel Moffels, als boodems in de lucht werden gedroogt, en in een potbakkers Oven werden gebakken, of by noot kan men die in de Esay Oven gaar maaken, als die daar maar wel droog werden in gezet, en met een heel langzaam vier gestookt.

Van zulke geprepareerde aarde of leem maakt men ook probeerscherven, en smelt kroesen, ook maaken zommige smeltkroesen, van oude fyn gestamte smelt kroesen die werden aangevocht met Eyer wit, en water daar Gom Arraba in gesmolten is, doch deze houde ik niet bestendig.

Smelt Kroesen zyn een iegelyk kennelyk, daarom zal ik alleen maar zeggen dat die dienen tot het smelten van alle metalen, en dat die in vormen werden gepast, of geslaagen.

Pro-

Probeer Scherven zyn een soort van diepe bakjes of schooteltjes, en werden in Duytsland veel gebruykt om Goud of Zilver voor de balk in 't vier op smeedig te blaasen, en ook om ers-proeven op de rooster en werden ook geparst, of geslaagen gelyk de Kroesen.

Van Testen wat dat zyn en hoe die te maaken.

EEn Test is dat Instrument, door welkers behulp in 't vier, alle Lood, Tin en Kooper, van 't Zilver kan werden afgetrokken, en dat heerlyk lighaam zuyver op zich zelfs wert gebracht, (tér zyden gestelt zynde, het wynigje dat het Zilver altoos behoud, het welk voor Kooper werd gehouden.)

Tot Goud dienen dezelve, om dat over heerlyk Metaal, van alle andere Metaalen te schyden, Zilver alleen uitgezondert. Welke twee Weereld-Goden (namentlyk Zilver en Goud) zo naau aan malkander zyn verbonden, dat die zonder malkander te verlaaten het heetste vier uytstaan, en niet zyn te ontbinden, als door heet en kout vier te zamen, en dan nog zeer zelden geheel of nooit, waar van hier na breeder.

Nu dan tot een Test, neemt een Ysere ringh, die aan de eene kant wat wyder als aan de andere is, op dat de ingeparste as daar te vaster in kan zitten, en geschikt na